

Σχ. 1 (Καταναλωτή, πρόσδοος)

στοιχείων όσο και από εκείνη της εξαγωγής του αποτελέσματος.

Στη χώρα μας, ο δ. τ.κ. αποτελεί (τουλάχιστον τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια) ένα αποφασιστικό ενδεικτικό στοιχείο του βαθμού ευημερίας των κατοίκων, της πορείας της οικονομίας και της αξιοπιστίας των εκάστοτε χειριστών της επίσημης οικονομικής πολιτικής. Για αρκετούς οικονομολόγους, όμως, αυτή η μέθοδος μέτρησης παρουσιάζει σοβαρά μειονεκτήματα. Κυριότερα από αυτά είναι η αδυναμία της να πραγματοποιήσει συγκεντρώσεις που αφορούν την ποιότητα των καταναλωσίμων αγαθών, όπως επίσης και το γεγονός ότι δεν αναδεικνύει με την απαιτούμενη ταχύτητα τυχόν αλλαγές στα καταναλωτικά πρότυπα του πληθυσμού.

καταναλωτή, πρόσδοος (οικον.). Η διαφορά μεταξύ της τιμής που ο καταναλωτής θα ήταν διατεθειμένος να πληρώσει για ένα συγκεκριμένο προϊόν και της τιμής που πληρώνει στην πραγματικότητα. Η π. του κ. πηγάζει από τη θεωρία που αναφέρει, ότι ο βαθμιαία ικανοποίησης που απολαμβάνει ο καταναλωτής από τη χρήση ενός προϊόντος, μειώνεται όσο αυξάνεται η καταναλωσιμη ποσότητα. Η τιμή του προϊόντος ισούται με το βαθμό ικανοποίησης που παρέχει στον καταναλωτή η τελευταία καταναλωσιμη μονάδα του ίδιου προϊόντος και συνεπώς είναι μικρότερη από τη συνολική ικανοποίηση που απολαμβάνει ο καταναλωτής από ολόκληρη την ποσότητα που χρησιμοποιεί. Έτσι, σε καθεμία μονάδα από το προϊόν που καταναλώνεται, ο αποδέκτης ωφελείται περισσότερο απ' όσο έχει πληρώσει, εκτός από την τελευταία, όπου υπάρχει απόλυτη ταυτότητα.

Ένας άλλος τρόπος να διατυπωθεί το φαινόμενο της π. του κ. έχει σχέση με τον καθορισμό των καμπυλών της προσφοράς και της ζήτησης για ένα προϊόν, α. Υπάρχουν δέκα διαφορετικοί υποψήφιοι καταναλωτές για το α, καθώς και ισάριθμοι υποψήφιοι πωλητές του. Ο καθένας από κάθε ομάδα προσφέρει μια συγκεκριμένη τιμή για το α. Από τους υποψήφιους καταναλωτές ο πρώτος είναι διατεθειμένος να πληρώσει μέχρι 10 χρηματικές μονάδες, ο δεύτερος μέχρις εννιά κ.ο.κ., ως τον τελευταίο που περιορίζεται στη μια. Αντίθετα,

από τους υποψήφιους πωλητές ο πρώτος είναι διατεθειμένος να πουλήσει το α σε μια ελάχιστη τιμή έντεκα χρηματικών μονάδων, ο δεύτερος σε δέκα κ.ο.κ., μέχρι τον τελευταίο που κατεβαίνει ως τις δυο (βλ. σχ. 1).

Η τιμή που καθορίζει ο νόμος της προσφοράς και της ζήτησης είναι 6 χρηματικές μονάδες. Όσοι αγοραστές βρίσκονται στα αριστερά του σημείου Ο έχουν όφελος ή απολαμβάνουν μια π. του κ. ίση με τη διαφορά της τιμής που θέλουν να πληρώσουν κι εκείνης που πληρώνουν πραγματικά (έξι χρηματικές μονάδες).

καταναλωτής (προστασία και δικαιώματα). Σε αντίθεση με τον παραγωγό, κ. είναι εκείνος που χρησιμοποιεί αγαθά ή υπηρεσίες για την κάλυψη των αναγκών του ή την επιθυμία του.

Είναι φανερό ότι πολλές φορές ο κ. βρίσκεται σε θέση αδυναμίας να ελέγξει την ποιότητα, την ποσότητα και τις υπόλοιπες ιδιότητες του προϊόντος που του προσφέρεται. Γι' αυτό και με την τυποποίηση των προϊόντων αρχισαν ν' αναφέρονται, λίγο πριν από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, οι πρώτες προσπάθειες οργάνωσης μιας προστασίας των κ. και αναγνώρισης ορισμένων βασικών δικαιωμάτων τους (Colston Warne, ΗΠΑ, 1936 και από τους νεώτερους: Ralph Nader). Από τότε, το κίνημα των κ. έχει προσλάβει σοβαρές διαστάσεις σε παγκόσμιο επίπεδο. Εκδίδονται, έτσι, στις διάφορες χώρες, έγκυρα πληροφοριακά έντυπα για την κατάσταση της αγοράς (π.χ. Γαλλία «Que Choisir», Δ. Γερμανία «Waren-Test»), συνιστώνται ιδιόκτητα κέντρα αγοράς καταναλωτικών αγαθών, οργάνωνται αντιδράσεις (boycotts) απέναντι σε υπερτιμημένα ή επικίνδυνα για την υγεία αγαθά (π.χ. αποχή των κ., στις χώρες της Δ. Ευρώπης, από την αγορά μισοχαρπίου κρέατος, με ορμόνες: Σεπτέμβριος 1980, πρβλ. σχετική ειδησεογραφία στο περιοδικό «Οικονομικός Ταχυδρόμος» της 30-10-1980, σ. 1-2) και, ακόμα, δημιουργούνται πολιτικά σχήματα (π.χ. «πράσινοι», «Οικολόγοι»), όπου μέσα από το ευρύτερο πλαίσιο της προστασίας του περιβάλλοντος γίνεται έκφραση στο λανθάνον, σήμερα, ρεύμα αμφισβήτησης κατά του συστήματος της «έμμεσης» δημοκρατίας, της οποίας δηλ. οι αντιπρόσωποι επιλέγονται χωρίς άμεση, λαϊκή συμμετοχή (πρβλ. το σημείωμα του Γκ. Τσιόφφι «Η τακτική των κλασικών κομμάτων αμφισβήτησης στη Δ. Ευρώπη» Ένα ρεύμα υπέρ της άμεσης δημοκρατίας εκδηλώνει δυναμικά την παρουσία του και στην Ελλάδα», εφημ. «Καθημερινή» της 25-3-1980).

Σταθμούς στην ιστορία του καταναλωτικού κινήματος αποτέλεσαν η σύσταση, το 1960, της «Διε-

θνους Οργανώσεις Καταναλωτικών Ενώσεων» και η απόφαση των αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στο Παρίσι, το 1972, να υιοθετήσουν μια ενιαία ευρωπαϊκή πολιτική για την προστασία των κ. Ένα χρόνο αργότερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ίδρυσε στους κόλπους της μια υπηρεσία περιβάλλοντος και προστασίας κ. και επεξεργάζεται ένα σχέδιο προγράμματος για την ενημέρωση και προστασία των κ. Το σχέδιο αυτό, μετά από ευνοϊκές γνωμοδοτήσεις της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ψηφίστηκε από το Συμβούλιο των Υπουργών των «Εννέα», το 1975. Με το κοινοτικό αυτό πρόγραμμα και με τις «οδηγίες» που εκδόθηκαν σύμφωνα με αυτό, καθορίστηκαν πέντε δικαιώματα του Ευρωπαίου κ.: 1) Το δικαίωμα στην προστασία της υγείας και της ασφάλειας (ακίνδυνα αγαθά και υπηρεσίες για τον κ.) 2) Το δικαίωμα στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων (προστασία του κ. από ενδεχόμενες αυταρχειές στην πώληση προϊόντων-διαφημισι. οροι συμβολαίων, πιστώσεις-και από χαμηλή ποιότητα ή ελαττωματικότητα ή ανεπάρκεια, αντίστοιχα, των προϊόντων ή των υπηρεσιών). 3) Το δικαίωμα στην ασκατόφαση των ζημιών (ταχεία δικαστική ή εξωδικαστική αποκατάσταση της βλάβης στην περιουσία ή υγεία του κ., παροχή συμβουλών και βοήθειας για την προφυλάξη από τέτοια βλάβη). 4) Το δικαίωμα στην ενημέρωση και την εκπαίδευση (σκοπός είναι να διευκολύνεται ο κ. στην ορθή επιλογή των προϊόντων ή υπηρεσιών και, σε περίπτωση ζημίας, να διεκδικεί, με επιτυχία, την επανόρθωση της). 5) Το δικαίωμα στην εκπροσώπηση (συμμετοχή του κ. στη λήψη αποφάσεων για θέματα που τον αφορούν κι ελευθερία δημόσια έκφραση της γνώμης του σε αυτά). Παράλληλα, από το 1973, δημιουργήθηκε «Συμβουλευτική Επιτροπή των Κ.», με 28μελή αντιπροσωπευτική σύνθεση, ώστε να επιτευχθεί διάλογος και συνεργασία ανάμεσα στις ενώσεις κ. και στα κοινοτικά όργανα (για τη δραστηριότητα της ΕΟΚ στο χώρο της προστασίας των κ., βλ. το ενημερωτικό φυλλάδιο της Α. Χαρίτου «Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και οι καταναλωτές», «Ευρωπαϊκά Θέματα», τ. 16, Αθήνα 1980 και της έκδοσης του Ελληνικού Υπουργείου Συντονισμού «Η κοινοτική πολιτική για την προστασία των καταναλωτών», Αθήνα, Μάρτιος 1981).

Σύμφωνα με τις πιο πάνω βασικές αρχές, έχουν ληφθεί, από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, σημαντικά μέτρα για την προστασία των κ., όπως η απαγόρευση της χρήσης επιβλαβών χρωστικών ουσιών ή πρόσδετων και συντηρητικών στα τρώσιμα, ο καθορισμός μιας επιτρεπτής περιεκτικότητας των οπωροκηπευτικών σε φυτοφαρμακ. ή καθιέρωση διπλού κυκλώματος φρενών για τα επιβατικά και τα φορτηγά αυτοκίνητα, η υποχρεωτική αναγραφή των στοιχείων της σύνθεσης, της ποσότητας, του χρονικού ορίου καταναλώσεως και της τιμής των προϊόντων επάνω σε εμπορικές σπριτς της συσκευασίας τους κτλ. (βλ. αναλυτικά εφημ. «Βήμα» της 6-11-1983, σ. 11).

Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να τύχουν εφαρμογής και στη χώρα μας, έπειτα από την πρόσφατη εισδοχή της στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Από την πλευρά αυτήν, μπορεί να λεχθεί ότι η θέση του Έλληνα κ. θα μπορούσε να βελτιωθεί σημαντικά σε προσεχές μέλλον. Άλλωστε, από τον Ιανουάριο 1982, ενεργοποιήθηκε στο Υπουργείο Εμπορίου «Υπηρεσία Πληροφόρησης και Προστασίας Καταναλωτή», με αποστολή να ενημερώνει τον κ. για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που του προσφέρονται, να ελέγχει τις τιμές και την ποιότητα αυτών των ειδών και να δέχεται καταγγελίες κ. για αδικαιολόγητες ανατιμήσεις, νοθείες κ.ά. κρούσματα της αγοράς. Η δημόσια αυτή υπηρεσία, μαζί με τις υπηρεσίες της αγορανομίας (που κινούνται ήδη μέσα σ' ένα πιο οργανωμένο νομοθετικό πλαίσιο, το νέο Αγορανομικό Κώδικα, ν. 1401/1983) και τις ιδιωτικές οργανώσεις κ. (ΙΝΚΑ, ΚΕΠΕΚ, ΕΠΟΙΖΟ, ΠΑΚΟΕ, ΔΕΚΑ), έχουν να παρουσιάσουν σημαντική δραστηριότητα στον τομέα της προστασίας των κ., κυρίως σε θέματα νοθείας και ανατιμήσεων σε προϊόντα η εννομία (πρβλ. εφημ. «Έθνος» της 22-6-1982, σ. 24). Απομένουν, όμως, να γίνουν ακόμη πάρα πολλά προς την κατεύθυνση της διαμόρφωσης μιας πιο ευλογιστικής διαδικασίας στη διεκδίκηση των δικαιών του κ. Στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα καταρτίστηκε, το 1980, νέο, δεύτερο πρόγραμμα για την πολιτική προστασίας και ενημέρωσης των κ., όπου προβλέφθηκαν, το δικαίωμα των καταναλωτικών ορ-

γνώσεων να παρίστανται ενεργητικά στο δικαστήριο η απλευστεύση των διαδικασιών δικαστικής επίλυσης των διαφορών, π.χ. με ατομικές αγωγές ή ανάπτυξη διαδικασιών συμβιβαστικής διευθέτησης των διαφορών και η διευκόλυνση άσκησης προσφυγών των κ. κατά δημόσιων επιχειρήσεων εμπορικού χαρακτήρα. Σε όλους τους τομείς, η χώρα μας υστερεί, προς το παρόν αισθητά, γιατί οι κ. πρέπει να στηρίξουν τις αξιώσεις τους σε μια πανσπερμία κανόνων δικαίου, χωρίς αυτόνομη οντότητα, και με δυσκίνητες, χρονοβόρες και δαπανηρές δικαστικές διαδικασίες. Τίποτα δεν εγγυάται, εξάλλου, για τον κ., την τελική επιτυχία του δικαστικού αγώνα, που θα βελάσει να διεξάγει απέναντι στις καλοοργανωμένες νομικές υπηρεσίες των κολλοσιαίων επιχειρήσεων, από τα προϊόντα των οποίων έχει υποστεί ζημία (βλ. το ειδικό αφιέρωμα του περιοδ. «Επιών» Ιουνίου 1982, σ. 19-32, με τίτλο «Ποιος θα προστατεύσει τους καταναλωτές», κυρίως τις πρώτες δύο συνεργασίες). Αλλά ούτε και οι διάφορες οργανώσεις κ. έχουν τη νομική δυνατότητα, στη χώρα μας, να προστατεύσουν τον κ. στα δικαστήρια. Στο Αστικό Δίκαιο η ευχέρεια άσκησης μιας «συλλογικής» αγωγής είναι νομοθετικά περιορισμένη (Κ. Κερασιώ-ως «Δικονομικές δυνατότητες προστασίας των καταναλωτών», περιοδ. «Αρμενόπουλος» 34, 1980, 857-862). ενώ και στο Ποινικό Δίκαιο, σε παράσταση πολιτικής αγωγής έχουν δικαίωμα μόνο όσοι άμεσα ζημιώθηκαν ή έπαθαν θλική βλάβη από την αξιόποινη πράξη (π.χ., ΑΠ 116/1965, «Ποιν. Χρον.» ΙΕ' 357-ΑΠ 350/1972, «Ποιν. Χρον.» ΚΒ', 535). Εκείνο, όμως, που κυρίως φαίνεται να λείπει στη χώρα μας είναι η καταναλωτική συνείδηση, η συνειδητοποίηση δηλ. των κινδύνων από ενέργειες που υποβαθμίζουν την ποιότητα ζωής, και η μαχητική αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων (πρβλ. Δ. Σκόλου «Η Ενωμένη Ευρώπη των καταναλωτών», περιοδ. «Αντι» της 2-1-1981, σ. 34-35).

Βλ. επίσης, Ετήσιες από τις θελογονικές παρατηρήσεις, που σημειώθηκαν μέσα στο κείμενο. Βλ. προαντίστοιχα το δι-όλο του Έλληνα καθηγητή Κ. Σιμπία, Verbräucherrecht, Schriftenreihe der Rechtsanwaltschaft Baden - Baden Nomos Verlag, 1976, από το οποίο τα κεφάλαια IV και V (σ. 97-136, 144-161) δημοσιεύθηκαν σε μετ'απόφασή από το Ν. Φωρ-μα-δη, στο περιοδ. «Επιθεωρητής Κοινωνικών Έρευνών» 1-33-34, 1978, 241-266. Επίσης, ιδιαίτερα ενδιαφέροντα πα-ρατηρήσεις, σε νομικό επίπεδο, τα βρήμο της Ελ. Αλεξαν-δρού «Αδύναμοι ανταγωνιστές και προστασία του κατα-ναλωτή», Θεσσαλονίκη 1973, και οι εργασίες των Α. Ε. Κασίρη στο περιοδ. «Αρμενόπουλος» 29, 1975, σ. 649-659 και Δ. Δουλή στο περιοδ. «Επιθεωρητής Κοινωνικών Έ-ρευνών» 31, 1980, 186-205.

N. E. ΚΟΥΡΑΚΗΣ

καταναλωτικοί συνεταιρισμοί. Βλ. *συνεται-ρισμός*.

Κατάνγκα. Παλιά (ως το 1972) επαρχία του Ζαΐρ (άλλοτε Κογκό), που βρίσκεται σε μια από τις πλούσιότερες σε ορυκτά περιοχές της Κ. Αφρικής. Συνορεύει Α και Ν με τη Ζάμπια και Δ με την Αγκόλα. ΒΑ της βρίσκεται η λίμνη Ταγκανίκα.

Το 1960, κάτω από την ηγεσία του Μόις Τσομπ, κυβερνήτη της επαρχίας, και με την υποστήριξη ξένων δυνάμεων, που είχαν συμ-φέροντα στα ορυχεία της περιοχής, η Κ. απο-χωρίστηκε από το μόλις απελευθερωμένο Κο-γκό. Ακολούθησε μια περίοδος πολιτικών τα-ραχών και αιματηρών συγκρούσεων στο έδα-φος της, μεταξύ των κογκολέζικων βελγικών δυνάμεων και του στρατού των Ηνωμένων Ε-θνών. Το 1962, μετά το τέλος της επανάστα-σης, η επαρχία προσαρτήθηκε ξανά στη Δημο-κρατία του Ζαΐρ και σήμερα είναι γνωστή σαν περιοχή Σάμπια. Κατοικείται κυρίως από τους λαούς Λούμπα και Λούτα Μιναντού.

Κατάνγκα, Σύμπλεγμα (Katangan Complex). Σύμπλεγμα πετρωμάτων της τελευταίας προ-κύβερσης περιόδου στην Κ. Αφρική, και ειδικό-τερα στην επ. Κατάνγκα (σημερινή Σάμπια) στο Ζαΐρ. Το Κ. Σ. είναι μια περιπλοκή κατάταξη από ανόμοιους υποσταθμικούς και μεταμορ-φικούς βράχους. Το Κ. Σ. έχει ραδιομετρικά χρονολογηθεί και έχει ηλικία πάνω από 620.000.000 χρόνια. Είναι πολύ μεγάλης οικονομι-κής σημασίας, γιατί εκεί υπάρχουν σε αφθονία σπουδαία μέταλλα, όπως χαλκός, ουράνιο κ.ά.

κατανομημένο πυρ (στρατ.). Το πυρ του πυ-ροβολικού (οι βολές του πυροβολικού) μιας μεγάλης, συνήθως, μονάδας (μοίρας στόλου ή ομάδας πλοίων, σώματος στρατού κτλ.), που κατανομείται από το κέντρο διοίκησης με α-σύμματο κτλ., σε διάφορους στόχους, ανάλο-γα με την κατάσταση του πολεμικού μετώπου.

κατανομητής. Η διάταξη των ασθενών ρευ-μάτων στην οποία καταλήγει ένας ορισμένος αριθμός αγωγών και της οποίας κύριος προ-ορισμός είναι να εξασφαλίζει τη σύνδεση με-ταξύ των αγωγών, κατά διάφορους, κατάλλη-λους τρόπους. Οι κ., που είναι δυο ειδών, τη-λεφωνικοί και τηλεγραφικοί, διακρίνονται σε κύριους και σε ενδιάμεσους.

Κύριος κ. Χρησιμεύει στα τηλεφωνικά, π. χ., κέντρα για να συνδέει τις εξωτερικές γραμμές των συνδρομητών, οι οποίες φθά-νουν εκεί, με τα άκρα των εσωτερικών καλω-διώσεων των τηλεφωνικών κέντρων (με τους αντιστοιχούς τηλεφωνικούς αριθμούς κτλ.). Η σύνδεση αυτή γίνεται με «jumper wires» (δη-λόχι μόνιμοι αγωγοί). Στους κ. υπάρχουν, συ-νήθως, οι κατάλληλες ασφαλιστικές διατάξεις (θερμικά πηνία κτλ.).

Οι κ., που στα μεγάλα τηλεφωνικά κέντρα αποτελούν μεγάλες κατασκευές στεγασμέ-νες σε ξεχωριστά διαμερίσματα, παίζουν τρι-πλό ρόλο: όργανα μεταγωγής για σύνδεση μιας εξωτερικής γραμμής με αντιστοιχη εσω-τερική συσκευή ή πίνακα μεταγωγής, απομό-νωση ενός κυκλώματος (για έλεγχο ανωμα-λίας κτλ.) και, τέλος, ρόλο προστασίας με τα κατάλληλα όργανά τους, των κυκλωμάτων.

Ενδιάμεσος κ. Παρεμβάλλεται μεταξύ του κύριου κ. και των οργάνων του αυτόματου τη-λεφωνικού κέντρου (ή του μεταλλάκτη σε χει-ροκίνητη επιλογή). Επίσης, οι ενδιάμεσοι κ. μπορεί να παρεμβληθούν και μεταξύ των βαθ-μίων επιλογής.

Κατάνη και Κατάνια (Catania). Πρωτεύουσα της επαρχίας Κατάνια, της Α. Σικελίας, στην Ιταλία, Ν του όρους Αίτνα.

Κατά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο υπέστη αρκετές ζημιές από τους βομβαρδισμούς και τις μεγάλες μάχες (1943).

Όλη σχεδόν η πόλη είναι χτισμένη πάνω στη λά-βα που έχει απομείνει μετά από τις διάφορες εκρή-ξεις και η χρήση ηρασιετατικού πωρολίθου ως οικο-δομικό υλικό έχει προσδώσει στο παλιό τμήμα της ένα χαρακτηριστικό γκριζό χρώμα. Από την αρχαία πόλη υπάρχουν τα ερείπια του ελληνικού και του ρω-μαϊκού θεάτρου, καθώς και ενός ρωμαϊκού αμφιθεά-τρου, μιας βασιλικής, λουτρών και υδραγωγείων. Το Καστέλλο Ουρασίνο, που κατασκευάστηκε το 1239-1250 για το Φρειδερίκο το Β', για πολύ καιρό θεω-ρούνταν πρότυπο στρατιωτικής αρχιτεκτονικής. Τώρα στεγάζει το τοπικό μουσείο, με πλούσιες συλ-λογές έργων τέχνης και αρχαιολογικά ευρήματα. Το κέντρο της σύγχρονης πόλης είναι η Πλάτσα ντελ Ντουόμο, που περιβάλλεται από παλιάτα του 18. αι. Από την αρχική κατασκευή του καθεδρικού ναού (1091) απομένουν τρεις αιμάδες από σκουρόχρωμη λάβα και μέρος μιας πύργου. Μετά το σεισμό το 1693 ξανακτίστηκε από τους αρχιτέκτονες Φρα Φιολάμο Παλαζόττο και Τζιοβάννι Μπαπαστά Βακαρό-νι. Ο ναός περιεχει λείψανα της Αγίας Αγοθής, προ-στάτιδας της πόλης και τον τάφο του σπινέτη Βι-τσέντζο Μπελλίνι. Η εκκλησία του Αγίου Νικολάου, η μεγαλύτερη στη Σικελία, άρχισε να χτίζεται το 14. αι. και αποπερατώθηκε το 17. αι. Το πανεπιστήμιο, το πρώτο της Σικελίας, ιδρύθηκε το 1434 από τον Αλφόνσο της Αραγωνίας. Άλλα μνημεία της είναι: η μικρή εκκλησία της Αγίας Αγοθής, το κοινοτικό μέγαρο του Βακκάρνι, το αντιρβάνο-ελέφαντας στην Πλάτσα ντελ Ντουόμο, η Κολλετζίνα ή βασι-λική παρεκκλήσι, το αστεροσκοπείο και το σπίτι που γεννήθηκε ο Μπελλίνι, το οποίο σήμερα είναι μου-σειο. Η σύγχρονη Κ. είναι η δεύτερη σε μέγεθος πόλη της Σικελίας, βιομηχανικό και μεταφορικό κέ-ντρο κι ενα από τα πιο πολυσχολά λιμάνια της Ιτα-

λίας. Ο πληθυσμός το 1971 ανερχόταν σε 401.670 κατ.

Κατάνης Θωμάς. Έλληνας λόγιος από την Κρήτη. Υπήρξε καθηγητής της φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο της Πατάβιας (1687-1701). Παραπήθηκε από τη θέση αυτήν, το 1701, κι εγκαταστάθηκε στη Βενετία. Ο Κ. έγραψε πολλά έργα, μεταξύ των οποίων και το «Εισα-γωγή στις επιστήμες». Επίσης, μετέφρασε στη γαλλική και στην ελληνική γλώσσα τον «Ακάθιστο ύμνο». Πέθανε το 1825.

Κατάνης Γεράσιμος (γεν. το 1898). Καταγό-ταν από το Αργασσόλι. Το 1941 διατέλεσε πρόεδρος πρωτοδικών. Το 1946 έγινε εφέ-της. Τέλος, το 1955 υπήρξε πρόεδρος εφε-τών.

Κατάνης, Κόλπος (Golfo di Catania). Κόλπος στην Α. ακτή της Σικελίας. Έχει μήκος γύρω στα 32 χλμ. και πλάτος 8 χλμ. εκτείνεται μετα-ξύ του Κάπο Καμπολάτο (ακρωτηρίου) στα Ν και του Κάπο Λιολίνι στα Β. Στον κόλπο εκβάλ-λει ο Φιούμε Σιμέτο (ποταμός), λίγο πιο κάτω από την Κατάνια, το κυριότερο του λιμάνι.

Κατάνι Αντώνιος (Catani) (πέθ. το 1853). Ι-ταλός φιλέλληνας· πήρε μέρος στις μάχες των Ελλήνων, κατά τη διάρκεια της Επανάστα-σης, με αρχηγό το Φαβιέρο. Μετά την απε-λευθέρωση, ο Κ. παρέμεινε στην Ελλάδα.

Κατάνι Δαμιανός (Catani) (γεν. το 1396). Ναύαρχος. Γεννήθηκε στη Γενεύη. Όταν οι Κύπριοι επιτέθηκαν εναντίον της παρικίας των Γενουσησίων, ο Κ. στάλθηκε επικεφαλής αρμάδας και κυριέψε τη Λευκωσία και την Πά-φο.

Κατάνιο (Cataño). Κωμόπολη στην περιφέ-ρεια Σαν Χουάν, στο Β. Πόρτο Ρίκο, στον κόλ-πο του Σαν Χουάν και απέναντι από την πόλη του Σαν Χουάν. Είναι εμπορικό κέντρο αγροτι-κών προϊόντων (ζάχαρη, φρούτα, καλαμπόκι) και διαθέτει ελαφρές βιομηχανίες. Ο πληθυ-σμός, το 1970, ανερχόταν σε 26.459 κατ.

κατανοήσης ψυχολογία. Ιδεαλιστική κατεύ-θυνση της γερμανικής φιλοσοφίας και ψυχο-λογίας του πρώτου τρίτου του 20. αι. Εμφανί-ζεται στις εργασίες του Β. Νίτλτς, ο οποίος στην «κατανοήση» έκλεισε τη διαισθητική προσέγγιση κάποιου πνευματικού συνόλου, την ειδική μέθοδο «της επιστήμης για το πνεύ-μα», σε αντίθεση με την εξωτερική, τη «λογική ερμηνεία» σαν μέθοδο της επιστήμης. Οι ι-δέες της κ.ψ. είχαν την πιο ολοκληρωμένη πραγμάτωσή τους στις εργασίες του Ε. Σπράν-γκερ, ο οποίος και καθιέρωσε τον όρο «κατα-νόησης ψυχολογία». Οι αρχές της κ.ψ. άσκη-σαν σημαντική επίδραση στους διακρορούς εκπροσώπους του υπαρξισμού (Κ. Γιάσπερ, Μ. Χαϊντέγκερ, Χ. Ορτέγκα κτλ.), για τη διαμόρ-φωση της «κατανοούσας κοινωνιολογίας», του Μ. Βέμπερ, καθώς και της λεγόμενης ερμη-νευτικής φιλοσοφίας των Χ. Γ. Γκανταμέρ και Π. Ρικιόρ.

κατανομές (μαθ.). Έχει συμβεί πολλές φο-ρές, ορισμένες απαιτήσεις, της φυσικής για παράδειγμα, να οδηγήσουν, όσους χρησιμο-ποιούν τα μαθηματικά, σε «υπολογισμούς» που δε δικαιολογούνται με τις υπάρχουσες μαθηματικές έννοιες, αλλά που μεταφράζουν επιτυχημένα τα πειραματικά δεδομένα.

Ο μηχανικός Heaviside είχε εισάγει, το 1894, τους κανόνες του *συμβολικού λογισμού* κατά τη μελέτη των ηλεκτρικών δικτύων. Η μαθηματική θεμελίωση του συμβολικού λογισμού έγινε οργό-τερα. Επίσης, η μελέτη των μερικών διαφορικών εξισώσεων οδήγησε σε επεκτάσεις των παραδο-